

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

2021-00-00 Nr.

Į 2021-06-29 Nr. (20.3Mr-31)STAP-
395

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

DĖL 2021–2030 M. PLĖTROS PROGRAMOS VALDYTOJO LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS NEĮGALIESIEMS TINKAMOS APLINKOS VISOSE GYVENIMO SRITYSE PLĖTROS PROGRAMOS PROJEKTO

Teisingumo ministerija pagal kompetenciją įvertino Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengtą [Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl 2021–2030 m. plėtros programos valdytojo Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos neįgaliesiems tinkamos aplinkos visose gyvenimo srityse plėtros programos patvirtinimo“ projektą](#), kuriuo tvirtinama 2021–2030 m. plėtros programos valdytojo Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos neįgaliesiems tinkamos aplinkos visose gyvenimo srityse plėtros programa (toliau – Aplinkos plėtros programa), ir teikia šias pastabas.

1. Pirmiausia atkreipiame dėmesį, jog prie Aplinkos plėtros programos priemonės (kodas 09-005-02-06-05) „Užtikrinti paslaugų ir prekių pritaikymą neįgaliųjų poreikiams“ (toliau – Priemonė) vienintele dalyvaujančia institucija jos įgyvendinime nurodyta Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba. Pažymėtina, jog Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba yra valstybės įstaiga, įgyvendinanti valstybės politiką vartotojų teisių apsaugos srityje ir užtikrinanti vartotojų teisių apsaugą¹. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba vykdo funkcijas, kurios yra nurodytos Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 12 straipsnyje, taip pat kituose specialiuosiuose įstatymuose ir teisės aktuose (Lietuvos Respublikos nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatyme, Lietuvos Respublikos reklamos įstatyme, Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatyme ir kt.). Vienas iš Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos veiklos tikslų yra pagal kompetenciją užtikrinti rinkos priežiūrą ne maisto produktų srityje reguliuojančių teisės aktų įgyvendinimą². Pagal šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą, Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai nėra priskirtos funkcijos, susijusios su aplinkos pritaikymo neįgalių asmenų poreikiams užtikrinimo priežiūra, todėl nėra aišku, koku teisiniu pagrindu Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai priskiriamos minėtos funkcijos.

2. Siūlytina tikslinti Priemonės formuluotę („Užtikrinti paslaugų ir prekių pritaikymą neįgaliųjų poreikiams“), nes prekių ir paslaugų pritaikymą neįgaliesiems turėtų užtikrinti ne valstybės institucijos, o prekių gamintojai ir paslaugų teikėjai. Tuo tarpu valstybės institucijos gali tik atlikti prekių ir paslaugų pritaikymo neįgaliesiems reikalavimų laikymosi priežiūrą bei kontroliuoti, kaip prekių gamintojai ir paslaugų teikėjai laikosi teisės aktų reikalavimų.

¹ Žr. Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 11 straipsnio 1 dalį.

² Žr. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1333, 8.2 punktą.

3. Kartu atkreipiame dėmesį dėl Aplinkos plėtros programoje nurodyto Priemonės rezultato rodiklio, kuris turėtų būti vertinamas pagal vartotojų su negalia pasitenkinimo prekėmis ir paslaugomis lygmenį (rezultato rodiklio reikšmė – 35 proc.) ir gamintojų nuostatų (ketinimų) gaminti prieinamas prekes ir teikti paslaugas lygmuo (rezultato rodiklio reikšmė – 25 proc.). Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba didžiaja apimtimi tikrina prekių pardavėjus ir paslaugų teikėjus, o gamintojus tikrina tik labai nedidele (siaura) apimtimi, t. y. tik dėl produktų saugos, jei tai numato Europos Sąjungos teisės aktai. Papildomai atkreiptinas dėmesys, jog produktų sauga ir prekių bei paslaugų pritaikymas neįgaliųjų poreikiams yra visiškai skirtingos veiklos sritys, kurių tikrinimui taip pat būtų keliami visiškai kitokie reikalavimai.

4. Teisingumo ministerija 2021 m. gegužės 31 d. raštu Nr. (1.18E) 7R-3013 atkreipė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėmesį dėl Direktyvos (ES) 2019/2161³ įgyvendinimo nacionalinėje teisėje ir funkcijų pasiskirstymo tarp institucijų. Primintina, jog Direktyvoje (ES) 2019/882 nustatyti specialūs prieinamumo reikalavimai susiję su daugelio ūkio subjektų priežiūrą vykdančių institucijų kompetencija. Taigi, tuo atveju, jei vis dėlto būtų laikomasi pozicijos, kad Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba turėtų būti įtraukta į Priemonės įgyvendinimą, kartu turėtų būti nurodytos ir kitos institucijos (įstaigos), atsakingos už gaminius ir paslaugas pagal joms priskirtą kompetenciją (Ryšių reguliavimo tarnyba, Lietuvos bankas, Lietuvos radijo ir televizijos komisija, Lietuvos transporto saugos administracija).

5. Taip pat atkreiptinas dėmesys į Direktyvos (ES) 2019/2161 įsigaliojimo terminus, t. y. pagal Direktyvos (ES) 2019/2161 31 straipsnį, priimti ir paskelbti įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios Direktyvos (ES) 2019/2161, valstybės narės privalo ne vėliau kaip 2022 m. birželio 28 d., o šias nuostatas privalo taikyti nuo 2025 m. birželio 28 d. Tuo tarpu Aplinkos plėtros programa taikoma nuo 2021 m., t. y. gerokai anksčiau nei įsigalios ir bus taikomi Direktyvą (ES) 2019/2161 įgyvendinantys nacionaliniai teisės aktai.

Teisingumo ministrė

Evelina Dobrovolska

Rosita Pletienė, (8 5) 266 2856, el. p. r.pletiene@tm.lt
Darius Trinkūnas, (8 5) 266 2912, el. p. d.trinkunas@tm.lt
Audronė Varnagirė, (8 5) 266 2867, el. p. a.varnagire@tm.lt

³ 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų.

